

Lapunk mai száma 10 oldal, ára 200 korona

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Vasárnap
1923 szeptember 23.

Felolós szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
100
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 3000 korona, külföldre 6000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 215. szám.

Déri Frigyes muzeuma

Jób pedig ül vala a földnek porában, megszakasztá köntösét és hamut hinte fejére, mert szörnyű csapásokat mért reá az Ur; tolvajok elhajtották juhait, rablók elrabolták tevéit és ökreit, ellenség lelte szolgáit, az ég tüze megemésztette termését, a föld rengése rádönté a házat fiaira és leányaira.

A háboru, a forradalmak, a trianoni erőszak Jób csapásainál nagyobb csapásokat zúdított a magyar nemzetre; amit a jó szerencse ezer éven át adott neki, azt a balsors mondhatni hónapok alatt elvette tőle. Senkinek Jób óta nem volt több oka földre borulni, gyászruhát öltetni és a gondviselés ellen lázadni, mint a Trianon által megalázott magyarságnak.

De tudjuk, hogy a megpróbált és a hitében meg nem tántorított Jób az isten később kétannyival áldotta meg, mint a mennyit elvett tőle, juhait, tevéit, ökreit megszorította, házat benépesíté új fiakkal és viruló leányokkal.

A Déri-muzeum felállítása, ennek a mesés kincsesháznak Debreczenbe való telepítése mintha azt példázná, hogy Magyarországra fel fog derülni Jób sorsának a második fele, életének áldásos vége is. Bizony, csak a muzeumokat számítva, kimondhatatlan nagy volt a mi veszteségünk. Elvesztettük a kassai Felvidéki-muzeumot, benne a Rákóczi-kor legteljesebb hagyatékát, elvesztettük az aradi Kölcsey-egyesületi muzeumot, a 48-as szabadságharc páratlan gyűjteményét, a 13 vértanu drága ereklyéit, elvesztettük a nagyszabású Bruckenthal-muzeumot óriás értékű képtárával, elvesztettük a sepsiszentgyörgyi Mikó-muzeumot a székelyföld művészeti és néprajzi termékeivel, elvesztettük kincses Kolozsvár legragyogóbb kincsét, a legmodernebb berendezésű egyetemi könyvtárt a beleolvasztott Erdélyi-muzeummal együtt. De ki tudná mind a veszteségeinket felsorolni, ki tudná az elrablott kincset csak nevén is nevezni! Csonka-Magyarország muzeumok, tudományos gyűjtemények, közművelődési, könyv- és szertárak, szellemi források tekintetében is éppen úgy megcsönkült, mint erdők, bányák, ásványvizek, gyógyforrások szempontjából.

Im azonban mintha egy csonka tag kezdene kinőni,

mintha egy benuit testrészt új erőre kapna. Debreczenben olyan muzeumnak vetjük meg ma az alapját, a képző- és iparművészeti, a történelmi és néprajzi tárgyaknak olyan dús, gazdag gyűjteménye részére kezdjük meg ma a méltó hajlék építését, amely sok veszteségünkért hivatva is, képes is lesz bennünket kárpótolni, amelynek annál inkább örvendhetünk, mert a fejedelmi gyűjteménynek legnagyobb része idegenből, Bécsből kerül hozzánk.

A köszönetnek és hálnak, az elismerésnek és magasztalásnak még oly gazdag szótára is szegény ahhoz, hogy kellőképp méltassuk Déri Frigyesnek örökre szóló érdemeit. Nem is próbálunk belemélyedni ebbe a szép, de nehéz feladatba; azonban két szempontot legyen szabad külön kiemelni. Déri Frigyes egyszerű neve és fényes eszelekedete azt jelenti, hogy nemcsak főurak, főpapok, hanem közönséges polgárember is gyűjthetnek muzeumi értékeket és hogy a nemzet megajándékozásának, a közönséges polgárembernek a magaslatára a gróf Széchenyiek, a gróf Mikók, a báró Bruckenthalok, a fényes történelmi nevek viselői mellé fölemelkedhetnek a kereskedő és iparosostól addig ismeretlen nevű tagjai is.

De Déri Frigyes egyszerű neve és fényes eszelekedete még mást is jelent. Jelenti elmondhatatlan cáfolatát a ma divatos fajvédők és fajmagyarok szavainak, mert ők a magyar tudományosságot, a nemzeti közművelődést szolgálhatják, még pedig hathatósan, fajmagyar származás nélkül is. Mert Déri Ferenc neve, származása odasorozza a Toldy Ferencet, Hunfalvyakat, Herman Ottókat és Vámbéryakat közé, akik nem fajmagyar eredetük ellenére is világhírt szereztek a magyar tudományosságnak.

De mikor a Déri-muzeum alapköve letételekor meghajlunk Déri Frigyes teljes tisztelőinket megérdemlő személye előtt és amikor a Déri-muzeum majdani fényes palotájában előre látjuk a magyar tudományosságnak egy hatalmas várát, a magyar feltámadásnak egy erős biztosítékát, ne feledkezzünk meg a mostani muzeumról, a szerény földszintes házban megvonnuló városi muzeumról sem.

Bármennyire nincs még és

talán soha sem lesz felderítve az az út, amelyen Déri Frigyesnek, Baja szülőföldjének, Bécs polgárának a nemes szíve elindult, hogy Debreczen kebelén találjon megnyugvást, az kétségtelen elöttünk, hogy Déri Frigyes soha sem szánta volna reá magát, hogy muzeumának örök hajlékát Debreczent válassza, hogy fejedelmi gyűjteményeivel bennünket gazdagítson, hogy a kollégiumot és az egyetemet egy hasonló jelentőségű közművelődési intézettel tegye kulturális szentháromsággá, ha itt nem találja Debreczenben a városi muzeumot, amelyet Lötkövitcs Arthur a maga első nagy értékű alapítványával és évenként megújuló gaz-

dag gyarapításaival. Zoltai Lajos a maga páratlan buzgalomával rövid két évtized alatt a legrendezettebb muzeumok sorába emelt. Déri Frigyesnek elsősorban a lelkesen gondozott és lelkiismeretesen vezetett városi muzeum adta meg azt a meggyőződést, hogy ha Debreczenbe hozza a maga nagyszerű gyűjteményeit, akkor jó helyre hozza, hogy a városi muzeum mindenképp méltó alapul és kiegészítésként szolgálhat annak a még oly nagyra növekedő, országossá fejlődő művelődési intézetnek, amelynek máttól fogva Déri-muzeum lesz a neve.

Kardos Albert.

Déri Frigyes és Klebelsberg kultuszminiszter megérkeztek Debreczenbe

A vasárnapi kettős kulturális ünnep — A Déri-muzeum alapköve — A jövő őszre készen lesz a muzeum palotája

Debreczen város kettős ünnepséget ült vasárnap és ez a kettős ünnep a Déri-muzeum alapkövetétele és a tudományegyetem nagyterei klinikai telepének felavatása, jelentőségében túlnő Debreczen határait. A kulturális szolgáló és fejlesztési békében dísz és erő a nemzetek számára a népek vezetőkedésében, de a magyarság megpróbáltatásának napjaiban több ennél: tiltakozás és az életrevalóság eszelekvő megnyilatkozása. Debreczennek új perspektívát nyit meg az az áldozatkész tett, amellyel Déri Frigyes muzeumának alapjait megvetette, új és széles lehetőségeket a kulturális fejlődés terén és egy olyan Debreczen, amelynek szellemi élete pezsgő, eleven és kiterjedésében mélyre hatoló, nem lehet közömbös az egyetemes magyar kultúra szempontjából. Ezt az országos jelentőséget hangsúlyozza és emeli ki a magyar szellemi élet reprezentánsainak részvétele Debreczen ünnepében, amely nemcsak egy város, hanem minden magyar városé: az egész magyar nemzeté.

A vendégek fogadtatása

A kettős kulturális ünnepségre az előkelőségek szombat este a fél 9 órai gyorsvonattal érkeztek meg Debreczenbe Déri Frigyes kormányfőtanácsossal és gróf Klebelsberg Kunó valóságos közoktatásügyi miniszterrel állítva. Kísérőjükben jöttek meg dr. Tóth Lajos és dr. Petri Pál államtitkárok, dr. Czako Elemér helyettes államtitkár, Tóth János volt miniszter, az OFB elnöke, Vámosy Zoltán, a budapesti tudományegyetem rektora, Pejár Károly a pozsonyi egyetem tanácsával, dr. Verebély Tibor és dr. Grosz Emil orvosprofesszorok, dr. Kunz Ödön a közgazdasági egyetem tanácslelkében a szegedi egyetem tanácsa, Hegy-megi Kiss Pál és Maday Gyula és Csilléry András képviselők, Bárczy Dezső, Nagy Árpád, dr. Molnár Árpád miniszteri tanácsosok, Tihamér Lajos, Felcides Román Zsarkó Pál, dr. Jeszenszky Sándor miniszteri osztálytanácsosok és még többen. A nagyszabású fogadásukra meg-

jelentek gróf Degenfeld József, a tiszántúli református egyházkerület főgondnoka, dr. Hadházy Zsigmond főispán, Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, Pákozdy Sándor alispán, dr. Orsós Ferenc rektor vezetésével az egyetemi tanács és több egyetemi tanár, dr. Ady Lajos tankerületi főigazgató, S. Szabó József ref. főgimnáziumi igazgató, dr. Csűrös Ferenc, dr. Vargha Elemér tanácsosok, Sesztina Jenő kormányfőtanácsos, Ghiczy Tihamér kerületi rendőrfőkapitány, Czeglédy Mihály ny. vármegyei főügyész, Zoltai Lajos muzeumigazgató-ügyész, Sági Lajos rendőrfőtanácsos, Zoltai Lajos muzeumigazgatóhelyettes.

A perronon Csóka Sámuel polgármesterhelyettes köszöntötte Déri Frigyes kormányfőtanácsost, közben pedig a pálmákkal feldíszített első osztályú váróteremben dr. Hadházy Zsigmond üdvözölte gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert, aki válasszában a következőket mondotta:

— En mindig hangoztatom azt, hogy az országnak mai súlyos helyzetében nekünk csak nagyrítván szabad ünnepelni. Csak tisztán valódi ünnepnapokat szabad tartani. Ilyen ünnepi napok azok, amikor vagy válnak alkotásba fogunk. A holnapi napon abban az örömdetes helyzetben leszünk, hogy egy régebbi alkotásunkat az egyetemi klinikákat befejezzük és egy nagy alkotásnak a Déri-muzeumának alapkövét tesszük le. En azt hiszem rehat hogy az ország mai súlyos helyzetében örömmel mondhatunk köszönetet a magyarok Istenének, hogy ezt a napot nekünk megérni engedte.

Ezután lépett a váróterembe Déri Frigyes, akit meleg éljenzéssel fogadtak.

A fogadtatás után a vendégek a városba hajtottak. Hadházy Zsigmond főispánnal este szükebbkörű vacsora volt melyen Déri Frigyesen és gróf Klebelsberg kultuszminiszteren kívül néhány fővárosi notabilitás és Csóka Sámuel polgármesterhelyettes, dr. Magoss György tiszt főügyész, Pá-

Holttest a sziklák alatt

Tizennégy évi fegyházra ítél
gyilkos cigányok

A debreczeni kir. ítélőtábla büntetőtanácsa elé ma hajmeresztő részletekben hővelkedő gyilkosság ügye került, amelynek mását a Wild West-ről szóló filmekben látunk.

Az eset a zempléni hegyek között történt, tavaly decemberben. Bari József és Tapasztó János putnoki vályogvető cigányok lopásból éltek. A lopásokat, amelyekben Csató József putnoki cigány volt a társuk, a legnagyobb körmönfonsággal és ravaszággal vitték végbe, minden nyomot eltüntettek s így hosszú ideig kikerülték a büntetést. A múlt év végén már egész bandát szerveztek és egyre nagyobb szabású lopásokra vetemedtek. A banda feje Bari József volt, aki nem jó szemmel nézte Csató József szereplését és a banda legrégebbi tagjának, Tapasztó Józsefnek többször mondta, hogy el kellene Csatót tenni a láb alól, mert még bajt hoz a fejükre. Csatónak minden lépését szemmel tartották és nem avaták be titkaikba. Tavaly decemberben a nyomozó csendőrség egy nagyobb lopás ügyében ki akarta hallgatni Csató Józsefet és többizben keresték a cigánytelepen, Bari József és Tapasztó János ekkor abban állapodtak meg, hogy Csatót, amilyen hamar csak lehet, elteszik láb alól, mert attól féltek, hogy a félénk természetű ember, ha a csendőrök kezébe kerül, elárulja őket. Egy éjszaka magukkal csalják Csatót, azzal az ürüggyel, hogy elrejtett kincseket keresnek elő. Járatlan utakon vitték az áldozatra kismélt embert, amíg becsalták a nikoszényi sziklabarlangba. A barlang egyik sötét üregében azután megtámadták és fokaikkal félholtra verték. Mikor a szerencsétlen ember összevert koponyával, vérző sebekkel, eszméletlenül elterült a földön, Bari és Tapasztó hátrahurcolták és a még élő emberre súlyos szikladarabokat gördítettek. A sok mázsa súlyú, kődarabok sulya alatt valószínűleg szétlapult Csató József teste és a felismerhetetlenségig összeroncsolódott. — A gyilkosok a köveket vastagon beszórták porral, hogy a szörnyű tett utolsó nyomait is eltüntessék.

A gyilkosság után következő nap még maguk mentek jelenteni a csendőrökre, hogy barátuk, Csató József eltűnt és kérték a csendőröket, hogy keressék meg, mert rosszat sejtettek. A borzalmas bűntény talán sohasem került volna napfényre, ha egy vadász társaság nem vetődik a nikoszényi sziklabarlang környékére. A barlangba behatoló vadászok megéreztek a hullaszagot és gazdáikat figyelmeztették, ezek lehordták a szikladarabokat és napfényre hozták a holttestet.

A csendőrök a holttest megtalálása után vallatásra fogták Bari Józsefet

és Tapasztó Jánost, akik beismerték a gyilkosságot és azt vallották, hogy azért tették el láb alól, mert Csató már ártalmukra volt.

A gyilkosokat a miskolci törvény-

szék 12—12 évi fegyházra ítélte. — A debreczeni kir. ítélőtábla ma Perjessy Kálmán dr. tanácsa 14—14 évi fegyházra emelte fel a gyilkosok büntetését.

Europa legszebb egyeteme

Kilenc év építési munkája a debreceni egyetem nagyerdei telepén

A magyar kulturális élet újabb erősséget nyer vasárnap abban a tiszta fegyverekkel vívott harcában, mellyel a szellemi fölény pozícióit tarja a környező népek felett: megnyílnak az egyetemi klinikák, amelyek a szenvedő emberiség tömegeit fogadják be, hogy egészségesen adják vissza őket a nemzeti élet körforgásába és ahol a tudományos kutató munka a halál elleni harc szüntelen kiárasásával keresik az új fegyvereket a betegség ellen. A boldor béke idején kezdtek meg az egyetemi klinikák alapvetését és egy világerfőreget esik ettől a megnyitás közzé, amely az összeszűgített ország szomorú napjaiban is ünnep. Ünnep, mert diadalmas erővel hirdeti a magyarság kulturális erejét, azt a rugókonyságot, mellyel a romok helyén új életet hív elő és a legproduktívabb alkotó munka, az orvosi tudomány számára emel hajlékot, letiporságában is büszke öntudattal a magyarság jövőjéért.

Az építkezések céljára a Nagyerdőből 112 holdat hasítottak ki és a költségekre 18 millió koronát irányoztak elő. Az építkezéseket a körút mellett, a felvételi és belgyógyászati intézetek részére kijelölt helyen kezdték meg 1914. tavaszán. Alig pár hónapig folyt a munka, amikor kitért a háború és jóidőre megakasztotta a szépen indult építkezéseket, a melyeket csak 1917-ben folytattak. A felvételi épületek 1918. októberére készültek el, amikor Károly király és Zita királyné jelenlétében ünnepélyesen felavatták. Az 1918. október végén kitért forradalom és az

utána következő zavaros idők, valamint az oláh megszállás teljesen megakasztották az építkezéseket, úgy hogy a munkálatok 1918. októberétől 1920. április haváig szüneteltek. Az építkezésekhez beszerzett anyagok és felszerelési tárgyak közt az oláh megszálló csapatok nagy pusztítást vittek végbe. Csupán a felvételi intézet padlásáról a klinika felszereléséhez tartozó 12.000 lepedőt rabolták el. A kitűnő minőségű, elrabort lepedők ma egész Csonkagyarország kórházainak szükségletét kielégítik. A megszállás után 1920. áprilisában kezdtek újra az építkezéshez. A kormány megbízásából Tóth Lajos államtitkár, Kolb Flóris miniszteri tanácsos, Bánóczy Dezső pénzügyi tanácsos és Jesszenszky Sándor műszaki tanácsos lejöttek Debrecenbe, a munkálatokat az eredeti tervek alapján újra megindították.

Azóta megfizetett erővel állandóan és zavartalanul folyik a munka. Az elmúlt két és fél év alatt egymásután nőttek ki a Nagyerdő földjéből a pompás épülettömbök, a tervbevetett épületek felének nyers munkáival már elkészültek és egész kis modern város keletkezett az évszázados tölgyek közt. Jelenleg harminc nagy épület és több kisebb pavillon külső munkálatjaival vannak készen s még mintegy 25 nagy épület és több kisebb pavillon vár felépítésre. A gyermekklinika, elmebetegintézet, szemészet, nőgyógyászat és az elméleti intézetekhez csatolt két bonctani csoport közműves munkái egészen vannak s ezeknél az épületeknél már csak a belső felszerelés és berendezés van hátra. Teljesen elkészültek a belgyógyászati, sebészeti

és Röntgen-épületek s vasárnap délelőtt ünnepélyes formák között adják át a modernül felszerelt épületeket a kormány képviselőjének. Elkészült és bármely percben üzembe helyezhető a gépház, amely hatalmas gépeivel az egyetemi épületeket fűtással, világítással, meleg vízzel látja el. Készen van a hatalmas méretű központi konyha is.

A klinikai telep 12 épületből áll: az építkezésre 8 millió koronát irányoztak elő 1914-ben s ez az összeg a jelenlegi viszonyok közt 5 milliárd koronának felel meg. Az építkezések céljára kijelölt 112 holdból még csak 60 holdnyi területet használtak ki, hátra vannak még a központi épület, a könyvtár és a természettudományi intézetek épületesoportjai, a botanikus kert és a nagy üvegház. A nagyszabású parkirozásból még alig valószínűsíthető meg valamit. Az egyes épületesoportok között meghagyják az erdő régi fát, az épületeket összekötő utak mindkét oldalát pedig beültetik igenye-, vadgesztenye- és más fákkal, a tereken virággyakat ültetnek.

Az egész egyetem szimmetrikusan elhelyezett épülettömbökből áll s az egyes épületeket alagutak kötik össze és azokon szállítják villanyerőre berendezett gépek segítségével a központi konyhából az élelmet az egyes épületesoportokba.

A debreceni egyetem egész Európában a legszebb tevésségű és legmodernebb felépítésű egyetem: erdőtől körülvéve, egymástól különálló parkok közt épült pavillonjai a legkellemesebb kertváros benyomását keltik, annál inkább, mert a tervező művészi érzéke minden rideg szürkeséget kizárt az egyetemi épületekből. Minden egyes épület stílusa mintha alkalmazkodnék az erdőséghez. — kastélyszerű és a bejáratok nehéz, régi stílusu vasveretei, a falakhoz simuló repkénytartó farcoszat azt a látszatot keltik — mintha pompás nyaralók között, nem

lette tngedékeny, munkatársainak sokat élmező szerkesztő működésével: — Csak legalább a pénzzel is úgy tudna bánni, mint az emberekkel, — mondogatta.

Mert Gily ebben a tekintetben méltó utódja volt Rudnyánszky Gyulának, Sokszor reggel kapte „előleget”, de már a vacsoráját nem tudta kifizetni az Angol Királynőben. Az volt a szerencsése, hogy Hauer Bertalan eleinte nagy respektussal viseltetett az előkelő fellépésű Gily Ede iránt. Rendesen hó eisején előleg-cédulákban kapta a fizetését.

— Nem baj, — mondta, — előlegből él minden jó újságíró, mert a fizetésből ugysem lehetne megélni.

Es közben eljött az ősz, lehullottak a falevelek s a Basahalma felől hideg szelek kezdtek fujdogálni. Gily Ede csomagja, meg a felöltője sehogysem akart megérkezni. Békés Lajos szállította Gily számára hetenként a fehérneműt. Ragyogó fényes új ingmelle, kézelői, manzsettái közbámulatot kellettek s a szintársulat bonvivántia érdeklődéssel kezdte: — Edes szerkesztőm, kinél mosatja, vasaltatja a fehérneműt?!

Gily kitérő választ adott. Azt csak nem mondhatta, hogy Békés Lajos a mosónéja s hogy most gyűjti darabonként a stafírungját.

Mert erre is szükség volt. . . Mitán Kutassy Imre télikabátot is csináltatott a szerkesztőjének s megindultak a tárgyalások egy új öltönyruha irányában is, Gily Ede elérkezettnek

látta az időt arra, hogy megházasodjék. . .

Egy heti ismeretség után megkérte nagyon szelid, jólelkű házikisasszonyának a kezét. Sokszor változtatta a butorozott lakását, de eddig sehoh sem volt a háznál hajadon leány. — Mert ha találkozik, — csak egy is, — már talán előbb is megönsült volna. Az esküvője igen fényes volt. Frakk került a színházról, a mennyasszony nagyváradi nagynéje bizonyos öszszegű hozományt kelyezett kilátásba. A „moring” csak amnyiban igazgatta Gily Edét, hogy annak terhére „rendezte” az esküvőt. Es pedig igazán nagyrasan. A násznagy, a vőfélyek virágosokrá, hatalmas bokrétaikat is ő csináltatta, minden szokás ellenére. — Szegény újságírók, színészek minnek verték adósságba magukat az én boldogságom miatt. Hála Istennek van nekem miből ellátni őket a szükségességekkel, — büszkélkedett.

Negyven terítékű (5 forintos kúvert) esküvői bankettet rendelt az Anzol fehértermében. Hauer Bertalan kitért magáért a menü összeállításánál.

— Azt akarom, — mondta a bohémlelkű vendéglős, hogy hetekig beszéljenek erről az esküvői bankettéről.

Nahát beszéltek is. . . Ugyanis a nagyváradi nagynéni, — hiába íltették rókaszüni selyemruhában az asztal fölé, — nagyon megharagudott a fiatalokra a „fejedelmi bankett” költségei miatt. Es a móringból sem akarták kifizetni Hauer. Sőt szóba sem

hozva a megígért hozomány kérdését, még az éjszakai vonattal elutazott Nagyváradra.

Hauer pedig másnap az esküvői vacsorán résztvetteket telefonon, levélben felszólította, hogy kiki a maga 5 forintját fizesse meg. Mert ő nem tarthat jól 40 embert csak úgy. . . gratis.

Nagy felháborodást keltett a ravasz Hauer Bertalan trükkje. Különösen a nagyevő mívtáráról híres Lits Antal méltatlankodott:

— Még ez a tubák! hogy én fizessek, mert meghívtak az esküvői bankettre.

Hauer azzal torkolta le, hogy ha másnak 5 forintot kell fizetni, Lits Antalól nem fogad el 20 pengőnél kevesebbet. Még akkor is legfeljebb ha a felét fizeti meg annak, amit megévezt Tónika.

De hát erre nem került sor. — A Hauer által gyakorolt „szelid nyomás”, az ügyes, — bár izlésesnek nem mondható trükk nem maradt háftástan. A nagyváradi nagynéni megérkezett, — ezuttal csokoládészinű selyemruhában — és fizetett. A „móring” is folyósított, sőt cimbalomot is vett a művészkezü asszony számára.

Egy időre a Gily újonnan rakott fészkebe beköltöztek a boldogság napjai. Egyik uzsonna, zsúr a másikat követte. Kutassy is nyugalmasabb napokra virradt, az előlegkérések elmaradtak.

Gily teljes ambícióval tolt a Debreczeni Hírlap már-már kátyuba jutott szerkezt. Irta a cikkeket, sőt újból ráadta ígejét a novelláírásra is.

Re . . . 6 volt az első a redakcióban s miután Ethey bácsi elhozta az 50 darab virzsina cigarettát (25 krajcár volt az 50 darab „tokos” cigaretta ára) dolgozott rendületlenül, irván a lap minden rovatába. Déluán 4-kor még átnézte a kefélenyomatokat is. Ekkorra már alig volt a cigarettákból egynéhány, ellenben a szerkesztői szoba telítve volt a virzsina dohány kesernyész-savanyu illatával.

Közben utacai afféje támadt. Polcnerrel, akivel azonban a becsületbírótság nem engedte a szelid, jó fiut, a méltatlanul megtámadott Gilyt megverekedni.

A Debreczeni Hírlap egyre válságosabb helyzetbe kerülén, Gily szedte a sátorfáját. Eladta (elveztegette) minden ingóját s vizsament Aradra.

Ott érte utól szomorú végzete. . . Elméjében elborultan, mint csöndes, senkinek nem váltó beteg, az elmebetegintézetben halt meg.

Mi, akik ismertük, szeretettel őrizzuk meg emlékét. Bohémorsának sok viszontagságai után bizonyára elnyer- te a megérdemelt jutalmat. A debreceni krónikák pedig a derekabb tollforatók közé jegyezik fel az ő becsületes nevét. . .

Szy Z.

Trónfosztással fenyegették a spanyol királyt

Páris, szept. 22. Primo de Rivera tábornok detronizációval fenyegette meg Altonz királyt, ha nem veti magát alá a direktorium akaratának. A király azt szerette volna, ha az új kormányba polgári minisztereket is bevennének. Rivera tábornok ezt kategorikusan megtagadta, mire a király kénytelen volt elállni kívánságától.

Szilágyi Lajos sajtópöré a debreceni törvényszéken

A két év előtti királypuccs epifógusa volt az a sajtópör, amelynek főtárgyalását ma tartotta ma a debreceni törvényszéken Visky Sándor dr. büntető tanácsa.

1921 október végén, az ismeretes királypuccs idején, amikor a hatóságok eljárást indítottak mindazok ellen, akik a király visszatérését elősegítették, a Berettyóújfaluban megjelenő *Bihar Népe* című hetilap két ízben olyan tudósítást közölt, amely szerint Szilágyi Lajost, a berettyóújfalui kerület nemzetgyűlési képviselőjét a budapesti rendőrség letartóztatta. Ez a hír tudvalevően nem felelt meg a valóságnak. Szilágyi Lajos képviselő sajtópert indított a *Bihar Népe* ellen, amelynek szerkesztője a vizsgálat során Baján Gyula budapesti hírlapíró, a *Magyar Távirati Iroda* vidéki politikai osztályának csoportvezetőjét nevezte meg a közlemény szerzőjéül, mint aki a feljelentés tárgyává tett közleményt tartalmazó tudósításokat a lapnak adta. E vallomás alapján Szilágyi Lajos sajtó utján elkövetett rágalmozás miatt Baján Gyula ellen tett feljelentést.

A mai főtárgyaláson Szilágyi Lajos nem jelent meg, megbízása folytán Debreczeny Barna dr. debreczeni ügyvéd képviselte a főmagánvádat. Baján Gyula elismerte a közlemény szerzőségét és azzal védekezett, hogy a királypuccs meghiusulása után először elterjedt Szilágyi Lajos zavaros időben nem volt ideje és módja, hogy alaposan utána nézzen a hír valódiságának.

A törvényszék büntetésnek mondta ki Baján Gyulát sajtó utján elkövetett rágalmozás vétségében és ezért 40.000 korona fő- és 20.000 korona mellék-pénzbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet indoklása kiemeli, hogy a vád tárgyává tett közlemény alkalmas volt arra, hogy valódisága esetén egyes emberek előtt megvetésnek tegye ki a főmagánvádlót. Enyhítő körülmény gyanánt tudta be a bíróság a vádlott büntetlen előéletét és azokat a zavaros körülményeket, amelyek között a tudósítást készítette.

A főmagánvádló képviselője meggyugodott az ítéletben, a vádlott felebbezett.

GYONYÓRÓ NYAKKENDŐK FRANK EDÉNBL.

Stresemann előkészíti a passzív ellenállás feladását

Berlin, szept. 22. Hétfőn nagyjontosságu, hatásában döntő jelentőségű eseménye lesz a német politikai életnek. Valamennyi német állam miniszterelnökei Berlinbe érkeznek és konferenciára ilnek össze a birodalmi kancellár elnöklésével. Ezen a tanácskozáson a megszállott területek képviselői is megjelennek, hogy megbeszéljék a kancellárral a Ruhr-kérdés mostani mibenlétét.

Kormánykörökből szerzett értesülés szerint a kancellár részletesen ki fogja fejtetni a Ruhrkérdésben követett politikájának alapelveit és be fog számolni arról is, hogy milyen stádiumban vannak a franciákkal folytatott tárgyalások. A

kancellár közölni fogja, hogy Poincaré hivatalosan tudtára adatta a német kormánynak, hogy csak akkor hajlandó a németekkel tárgyalni a Ruhrkérdés megoldásáról, ha Németország előzetesen bejelenti, hogy a passzív ellenállást megszünteti. A német kormánynak ezzel szemben az az álláspontja, hogy tökéletes kapituláció a Stresemann-kormány számára lehetetlen, a német kormány ragaszkodik ahoz a négy feltételhez, melyet a lapok utján már nyilvánosságra hozott. E feltételek teljesítése esetén áll módjában a Stresemann-kormánynak a passzív ellenállás megszüntetéséről tárgyalásokba bocsátkozni.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek a református templomokban: a Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál dr. Böttvics Béla s.-lelkész, d. u. 5 órákor Barcza József theologus, a Kistemplomban d. e. 9 órákor Gábor András s.-lelkész, d. e. 11 órákor Baia Mihály lelkész karéneket énekel a Kossuth-dalkör, d. u. 3 órákor gyermekistentiszteletet tart Ury Ferenc s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órákor prédikál Sipos Imre közp. lelkész hivatal vezető, d. u. 3 órákor gyermekistentiszteletet tart Tóth Sándor, d. u. 5 órákor prédikál Gábor András s.-lelkész, az Árpádtéri templomban d. e. 10 órákor prédikál Molnár Ferenc lelkész, d. u. 3 órákor gyermekistentiszteletet tart Peleskey Sándor s.-lelkész, az ispotályi templomban d. e. 10 órákor prédikál Peleskey Sándor s.-lelkész, d. u. 3 órákor gyermekistentiszteletet tart Kántor József vallástanító lelkész, a Homokkertben d. e. 10 órákor prédikál Makai Lajos vallástanító-lelkész, a Nyilastelepen d. u. 4 órákor gyermekistentiszteletet tart dr. Böttvics Béla s.-lelkész.

A kórházban fél 10 órákor dr. Ferenczy Gyula ny. egyet. tanár, Kántor József vallástanító lelkész.

Ifjúsági istentiszteletek tartanak: d. e. 11 órákor a kollégiumi oratóriumokban prédikál: Mezey Béla vallástanító lelkész, a Kossuth-utcai templomban d. e. fél 12 órákor prédikál Kántor József vallástanító lelkész.

Tanyai istentiszteletek: Halápon Vajda László vallástanító lelkész, Ondód Kádár-dűlőben Ury Ferenc templomgyesületi titkár, Szepesen Nagy Lajos vallástanító lelkész.

Vasárnapi iskolák: Diakonissza-otthonban (Ispotály-telep 9.) d. e. 9 órákor Széchenyi-u. 4. sz. a. paróchián d. e. 9 órákor, Dóczy-intézetben Kossuth-utca d. e. 9 órákor, Leány-utcai iskolában d. e. 9 órákor, Nőegyleti árvaházban d. e. 8 órákor, Csapó-kerti iskolában d. e. 9 órákor, Csapó-u. iskolában d. e. 11 órákor, Homok-kerti imaházban d. e. 11 órákor, Egyház-téri fiúiskolában d. e. 11 órákor, Pacsirta-utcai fiúiskolában d. e. 9 órákor.

Millió adomány a Vitézi Szék javára. A Debreceni Első Takarékpénztár a Haidúvármegyei és Debrecen sz. kir. város Vitézi Széke részére 1 millió koronát adományozott.

A villamosáram szolgáltatás korlátozása. Értesítjük villamosáram fogyasztó közönségünket, hogy i. hó 24-től 29-ig naponta délelőtti fél 8 órától délután 2 óráig a Vágóhídi vonalunkon, tehát: Homokkert, Bánffy-u., Diószegi-utca és környékén szlopeserelések miatt nem lesz villamosáram szolgáltatás. Világítási vállalat.

Roncik Jenő a tüzoltószövetség tanácsában. Roncik Jenő dr. tüzoltófőparancsnokot a magyar országos tüzoltószövetség elnöki tanácsának tagjává megválasztotta.

Stern Józsefné meghalt. Igazi jószág és szeretet mintaképe költözött el az élők sorából hirtelen: Stern Józsefné az izr. nőegylet alelnöke, meghalt. A debreceni társadalom egyik legismertebb, legkedvesebb tagja volt, áldásos működést fejtett ki az iskolás gyermekek nevelésében és más altruista intézmények körül. Halálát nagyszámú rokonság, köztük dr. Szántó Sámuel és Szántó György vezérigazgatók gyászolják. Temetése hétfőn délután 3 órákor lesz a Széchenyi-utcai gyászszáztól. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Dr. Gergely Géza kir. közjegyző dr. Karos Adorjáné Glöck Luíza, Kovács Sándorné Glöck Paula, dr. Preusz Lászlóné Glöck Hilda mélyszégyes gyászszal jelentik, hogy forrón szeretett nővérük, **Stern Józsefné sz. Glöck Amália**, az izr. nőegylet alelnöke özvegyiségének 3-ik évében 62 éves korában rövid szenvedés után elhunyt.

Egész életét családjának és a jótékonyságnak szentelte. Drága halottunkat szeptember hó 24-én hétfőn délután 3 órákor temetik el a Széchenyi-u. 13. sz. gyászszáztól szeretett férje mellé az izr. sírkertbe. Végtesztességételőre jöbarátainkat szomorodott szívvel meghívjuk, Debrecen, 1923. szeptember 22. Dr. Szántó Sámuel, Szántó György és neje, Gerber Eugénia Unzár Lipóiné, Jünker József és neje, Stern Mariska, dr. Szántó Ljodorné, Schwartz Ilona dr. Karos Adorjáné, dr. Gergely Gézáné, dr. Révi Renée dr. Preusz László, Kovács Sándor, sógorai és sógorónéi. (Minden külön értesítés helyett.)

Egy villamos beleszaladt egy személynovába. Budapesti tudósítónk jelenti: Ma reggel 6 óra 51 perckor a Kerepesi-utcon, azon a vasúti sorompónál, amelyet az elmúlt esztendő eseményei halálsorompónak kereszteltek, könnyen végzetessé válható vasúti szerencsétlenség történt: a rákoszentmihályi körtorgalmi villamos behalott a nyugati pályaudvarra tartó szufolt ceglédi személynovába. A villamoskocsinak elromlott a fékie és mikor a Kerepesi-utci sorompó elé ért, ahol a jelző készülék és a leeresztett sorompók a berobogó ceglédi személynovát érkezésért lelejték nem állt meg, hanem áttörve asorompót, az előtte rohogó személynovát mozdonyának vágódott. Az ütközés következtében a villamoskocsi összetört, a személynovát mozdonyának csak a viztartója rongálódott meg. A szerencsétlenségnek csak négy könnyűsebesülte lett, mert a villamoskocsi utasai, mikor látták, hogy az összeütközés elkerülhetetlen, kiugráltak a rohogó kocsiból. A kocsi vezetője, Lehetőzki István a kocsi maradt és eszméletlenül állapotban szedték le az összeütközés után.

A váltóúrlapok lebélyvezése. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza érdekeltsege tudomására, hogy közbenjárására a pénzügyvizsgálóság az érdekeltség jogos igényeinek teljes méltánylásával, a m. kir. állampénztárnál elrendelte a váltóblanketták lebélyvezésének a teljes hivatalos órák alatt való foganatosítását.

Házasság. Ebner Adrienne, Ebner Lajos huszárezredes leánya Legeza János m. kir. vezérkari századdal szeptember 24-én, hétfőn délután fél 1 órákor tartja esküvőjét a római katolikus templomban.

Ellenőrzik a régészeti kutatásokat A régiségi leletek s a talált és felszínre kerülő műkincsek körüli eljárásról egy 1872-ben kiadott miniszteri rendelet szabályozza, mely jogokat biztosít a múzeumoknak is a részesevésnél. Hogy az önkéntes kutatók ásatásainál a városi múzeumot kár ne érje, a belügyminiszter most rendeletileg intézkedett, hogy a közigazgatási hatóságok a legteljesebb figyelemmel kísérik a kutatásokat és a múzeumoknak a talált kincsekkel való részesevésüket biztosítják.

Sesztina Jenő ünneplése. Sesztina Jenőnek, a debreceni régi patrius kereskedő családnak kiváló tagjának kormányfőtanácsossá történet ki nevezése alkalmából tegnap a Kereskedelmi és Iparbank szőlőtelepén házi ünnepélyre gyűltek össze mindazoknak a kereskedelmi és ipai vállalatoknak vezetői, amelyekben Sesztina Jenő helyet foglal, valamint cégének munkásai és melegen ünnepelték az elődök hagyományainak szellemében annyira eredményesen munkálkodó kitűnő kereskedőt és közéleti férfit.

Repülőgépen elrabolták Laehne Hugó leányát. Bécsből táviratozák: Csernyák Imréné, a bolsevista katonatanács elnökének neje, akinek első férje Laehne Hugó volt forradalmi államtitkár, egy bécsi nevelőintézetből megszöktette első házasságából származó leányát, a 15 éves Laehne Magdolnát, akít a törvényszék a vádlás kimondásakor az apának ítelt. A bécsi rendőrség megállapította, hogy Csernyákné a D. 206. jelzésű aeroplánon Münchenbe szöktette a leányt, majd innen vonaton tovább utazott Kötterdamba, itt hajtóra ült és Amerikába utazott. A roterdami rendőrségnek a nyílt tengeren levő hajóra sziklatáviratot küldött, amelyre két óra múltával már meg is jött a válasz. Csernyákné vonakodott megmondani, hogy hol hagyta a kisleányt. A bécsi rendőrség biztosra veszi, hogy Laehne Magdolna Németországban maradt.

A tanárokat négy fizetési osztályba sorozzák. A kultuszminiszter elhatározta, hogy a tanárokat négy fizetési osztályba sorozza, amelynek zöme egyenlő arányban legyen a V., VII. és VIII. fizetési osztályban, ezenkívül néhányan az V. fizetési osztályba is beüthassanak.

Kinevezések a haidúmegyei népművelési bizottságba. A közoktatásügyi miniszter Haidúvármegye iskolán kívüli népművelési bizottságába utagokul Köhles Sámuel főgimnáziumi igazgatót (Haidúhözfény), Márk Imre főgimnáziumi igazgatót (Haidúnánás), Széchy Miklós polg. iskolai igazgatót (Haidúszoboszló), Molnár Zoltán ref. lelkész (Haidúhadház), és Molnár Béla dr. ref. lelkész (Balmazújváros) nevezte ki.

Apor Viktor nem százados. Illetékes helyről közlik a Magyar Távirati Irodával: Azokban a tudósításokban, melyek a sajtóban az Ébredő Magyarok Egyesületében legutóbb lezajlott eseményekkel kapcsolatban megjelentek, több helyen s több alkalommal Apor mint százados szerepelt. Ezzel szemben illetékes helyen megállapítást nyert, hogy nevezett egyén nem százados és a magyar királyi honvédségnél nem szolgált. Állományviszonya volt népfőlkelő főhadnagy s így jelenleg a magyar királyi honvédséggel semmiféle kapcsolatban áll.

Apróhirdetés

legolcsóbb a
Debreczeni
Független Ujságban

[Tarifa az „Apróhirdetéseknél” élen.]

KÖZGAZDASÁG

Szilárdulás a bankközi forgalomban

Budapest, szept. 22.

A részvénytőzsdén élénk forgalom mellett az irányzat továbbra is szilárd volt. A buza ára az utolsó napokhoz képest 2000 koronával drágább. A takarmánycikk piac csendes.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki 955—60, egyéb 950—55, 79-es tiszavidéki 975—80, egyéb 970—975, rozs 670—80, takarmányárba 620—40, sörárpa 700—725, köles 750—75, zab 620—35, tengeri 680—700, repce 1450—550, korpa 420—25 kilogramonként.

2000 koronával drágult a buza

A mai terménytőzsdén élénk forgalom mellett az irányzat továbbra is szilárd volt. A buza ára az utolsó napokhoz képest 2000 koronával drágább. A takarmánycikk piac csendes.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki 955—60, egyéb 950—55, 79-es tiszavidéki 975—80, egyéb 970—975, rozs 670—80, takarmányárba 620—40, sörárpa 700—725, köles 750—75, zab 620—35, tengeri 680—700, repce 1450—550, korpa 420—25 kilogramonként.

„HERMES“
Debreczeni értékpapírüzlet.
Piac-u. 63. Telefon 4-74. és 5-64.

A devizaközpont árfolyamai

Valuták	Vétel	Eladás
Napoleon pénz	69200.—	—
Angol font	89000.—	93400.—
Dollár	19800.—	20900.—
Hollandi forint	7650.—	8090.—
Svájci frank	3460.—	3680.—
Francia frank	1175.—	1241.—
Lira	830.—	935.—
Belga frank	212.—	226.—
Dinár	588.—	632.—
Szokol	184.—	195.—
Leva	93.—	106.—
Lei	27.70	29.90
Osztrák korona	1152.—	1218.—
Lengyel marka	0.0015	0.0025
Marka	0.0015	0.0025

Devizák

Lengyel marka	650.—	815.—
Newyork	19500.—	20600.—
Amsterdam	7650.—	8090.—
Zürich	3440.—	3660.—
Páris	1160.—	1226.—
Milánó	870.—	925.—
Brüsszel	985.—	1040.—
Belgrád	212.—	226.—
Prága	588.—	632.—
Szófia	184.—	195.—
Budapest	92.—	105.—
Bécs	27.70	29.90
Varsó	650.—	815.—
Berlin	0.0015	0.0025

MÁJER BÉLA

értékpapírüzlete
Piac-u. 42. (Pannónia-udvar)
TELEFON: 10-98.

VALÓDI SVÁJCI

Eckert-féle
szita- és daraselymek
kerületi irodákra:

MŰSZAKI TÁRSASÁG

ÉS KERESKEDELM
Horváth, Miklós és Hermann
DEBRECZEN
HUNYADI-UTCA 17.
AZ UDVARBAN.

Gépolajok, Hengerolajok, Gépszir, Gépszir és malomszerelési cikkek állandó raktára.
TÜZIFA, KÖSZÉN, TÉGLA, CSERÉP, MÉSZ vagonból.
Telefon: 4-45. Sürgönyvél: MOKETÁR.

A kormány az árvizsgáló bizottság fentartása mellett, Debreczen város közgyűlése, közigazgatási bizottsága, valamint a debreczeni kereskedelmi és ipari érdekképviselet több ízben felirattal kérték a kereskedelmi minisztert hogy az árvizsgáló bizottságot szüntesse meg, illetve vegye revízió alá a szervezetét, mert az árvizsgáló bizottság jelenlegi keretében nem felel meg azoknak az igen fontos feladatoknak, amelyek végrehajtására szerveztetett. A kereskedelmi miniszter most válaszolt a feliratokra és merve elzárkózott az árvizsgáló bizottságnak úgy megszüntetésére mint átszervezésére irányuló minden kívánság elől.

Baba- és gyermekkiállítás Debreczenben. A Vöröskereszt-egylet mához egy hétre tartandó nagyszériű ünnepségének egyik ragyogó száma lesz a baba- és gyermekkiállítás, amelyen minden gyermek hat hónaptól hat éves korig részt vehet. A rendezőség kéri, hogy azok a szülők, akik kicsinyeiket gyermekkiállításban küldik a végtelenül kedvesnek ígérkező kiállításra, szíveskedjenek ezt a városi tanács 6. számú szobájában, Dömsbányai úrnál bejelenteni, aki a gyűlésre nézve tájékozással szolgál.

A zenedei hangversenyterem bérleti díja. A hangversenyterem közlekedésével a városi tanács megállapította az ősz és tél hangversenyekre a városi zeneiskola hangversenytermének bérleti díját. Egy estére zeneiskolai tanároknak egy kilogramm buza, másoknak 25 kilogramm buza a bérletszeg, ami jótékony célú hangversenyeknél esetleg mérsékelhető, ezenkívül a hangversenyt adott terhelő a fűtési és világítási költségen is. A tanács egyben kimondta azt az elvi jelentőségű határozatot is, hogy a zenedei hangversenytermét kizárólag csak zenét, magas színvonalú estélyek tartására engedélyt.

A délszéri lakosság főlegverkeztek. A „Vremia” jelentése szerint a délszéri lakosság azzal a kéressel fordult a kormányhoz, hogy a macedón bandák elleni védekezés céljából engedje meg felfegyverkezésüket. A kormány az önvédelemhez szükséges fegyverkezést meg fogja engedni.

A házalási nyílt parancs revíziója. A házalási kereskedelmet még a Bach-korszakban kladott császári nyílt parancs szabályozza, úgy hogy az már teljesen elavult és szegényes, hogy még ma is törvénytelen császári rendelet szerint intézik a házalási kereskedelmet ügyelt. Most Abanitor-nagygyűlés Debreczen városához, hogy támogatja a kormányhoz intézett azt a felirattal, amelyben a császári nyílt parancs helyett a modern viszonyoknak megfelelő törvényes rendelkezést sürget. Debreczen előreláthatólag magáévá teszi a jogos és helyes kívánságot.

Eszperantisták értekezlete. Felkérjük a helybéli eszperantistákat és mindazokat, akik az ügy iránt érdeklődnek, hogy szeptember 20-án este 7 órakor a Közhazsnu Munkáskert Egyesület Széchenyi-utca 13. számú helyiségében a rendes összejövetelnek előkészítése céljából szíveskedjenek megjelenni. Akik az összejövetelben akadályozva vannak, okvetlenül közzölköznek Gyula Kálmán UEA viedelegítővel, Símonyi-ut 16.

A vágóhídi szózhelyiségek bére. A városi tanács a hentesek által bérrelt vágóhídi szózhelyiségek bérletszegét 500 koronáról 5000 koronára emelte fel.

Arverés az államason. Debreczen állomás teherkiadási raktárában e hó 28-án délelőtti 9 órakor tartják meg a ki nem váltott és fölös árú átverését. Eladásra kerülnek: 1 vagon, terméskő 10 000 kgr., 4 bál papír 100 kgr., 1 hordó tonta 37 kgr., 2 darab festőlétra és 1 zsák festőszerszám, 1 hordó habozást gátló olaj, 1 láda aether és amoniak, 1 darab vízmentes ponyva és egyéb apróságok.

A Hortobágyalom átszerelése befejeztetvén, a modernül átalakított malomban a vám- és csereőrés megkezdődött.

Bán Erzi értesíti a nála jelentkezteteket, hogy énekeiket megkezdte. (Lakása a Zenedében.)

Mielőtt lefénkéztetést készítenék meg Burg fényképező kirakatait, Szent Anna-utca 1. és 5. szám alatt.

Dr. Szász Zander- és vízezővintézte. Iszap- és szénsavfürdők. Svéd torna, Degrassator. Soványító-kúra (villanyos). Férfiak részére d. e. 10-ig és d. u. 5-től 8-ig. Nők d. e. 10-től d. u. 5 óráig.

Mielőtt butorait beszerézn, nézze meg Bálint Sándor butor raktárát Kossuth-utca 5. Gambrius átjáró.

Szörmeáru feldolgozatlan és kész Klonda szűcsnél. Verbőczu u. 2. Iparkamara. Telefon 14-25.

Ha reumas használjon iszapot Margit-fürdőben.

Szék András uri és egyenruha szabó. Dívatos angol szövetek és egyenruházati raktára. Debreczen, Szent Anna-utca 1.

Bádógos munkák, javítások Pülp, Csapó-utca 3. Telefon 917.

Belfőtes üvegek legolcsóbban beszerezhetők Kristály üvegaruhában Szent Anna-u. 6.

Tükörgyártás, üvegciszolás, régi tükrök utátlátása. Sipkovits Béla Sziv-utca 14-15. Telefon 356.

Női kalapokat legszebb modellek után formál a Kalapüzem, Piac-utca 9.

Held Miklós címfestését áthelyezte Simonffy-utca 36. alá.

Krisch cserépkályharaktár Piac-utca 89. Telefon 12-18. Vállal átrakást is.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

ISKOLATASKA
már 1000 K-ért kapható
FRANKNÁL, Csapó-utca II.

Raye velour kabátra,
estkos aljak, costum külön-
legességek Bécs, Páris, London
újdonággal megőrzettek
Fischer Adolf és Pia céghez.

Feldheim Imre
POSTÓHÁZ
Kossuth-utca 6.
még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely

Diszitetlen női kalapok
22,000 K-tól feljebb nagy választékban
Széll Gergelynél Piac-utca 63. sz.
Telefonszám II-II.

NŐI
Téli kabátok
Leányka kabátok
Plüsch kabátok
Szörme boák, muffok
Szövet ruhák, costumök
Blousok
Aljak
Herczeg Anna
Modellházában.
Piac-utca 41.

MÉG MINDIG OLCBÓ
GYAPJUSZÖVETEK
és női velour kelmék kaphatók
WEISZ IGNÁGNÁL, PIAC-UTCA 73.

Zománcozott l-a lemezedények, fűdvasak, ekealkatrészek, fűstcsövek, öntvények és durva vasárak nagyban és kicsiben
Tóth Gyula
vaskereskedésében, a városi lakás mellett

1923. szeptember 23.
SZIN
MŰS
VASÁPNAP délután
est: Sybill.
PÉTFŐ: I. éj, amely
KF D: Fekete gyere
et
SZÉKDA: Fekete g
CSÜTÖRTÖK: Ciga
PÉNTEK: Fekete g
Mozaik
Uránla. Maciste
Modern Herkules.
Pathé-film, a Come
vészeivel.
Jön! A kis rongy
Mindemnek a tyu
burcsok 5 felvoná
Könyvből primadonn
násban ma utoljára
SZÖRM
F E
A L A
J A V
SZAKSZ
LIPCSEI SZ
József királyi her
KOHN S
SZÜCSM
Uri foh
készítés
DEBRECZENI
FEHERNEMŰ
SZÉCHENYI
Villanyörre be
KAL
a legnagyobb
és
WERNER
Piac-ut
Izlés
gyapjus
nagy választék
olcsón. Elism
modern u
BIHARI Z
Piac-utca 16. Alfö
Sok
takari
ha mielőbb
ősi idén
szüksé
Apolló D
Piac-u. 67. (1
TELEFO
Hol nagy vála
kabátiszövetek
fenéreműek,
tok, flanellek
olcsó árú
BÖRÖN
RETIK
pénztárcát, k
csak a kész
PIAC UT
FEUBRMA

SZINHAZ

MŰSOR:
 VASÁRNAP délután: Sárga esikó, este: Sybill.
 PÉNFŐ: I. élt, amely tisztít. A) bérlet.
 KÉ: D: Fekete gyémántok. Béterszű-
 jét.
 SZERDA: Fekete gyémántok, B) bérlet.
 CSÜTÖRTÖK: Cigánybáró C) bérlet.
 PÉNTEK: Fekete gyémántok, D) bérlet.

Mozgósínházak

Uránia
 Maciste főszereplésével
 Modern Herkules. Hétfőn: Medika
 Pathé-film, a Comedie Francaise mű-
 véseivel.
 Jón! A kis rongyos!

Apollo
 Mindemek a tyúk az oka, amerikai
 burleszk 5 felvonásban és Hogy lett
 Kityből primadonna, életkép 5 felvo-
 násban ma utoljára az Apollóban.

SZÖRMEARUT
FEST, ALAKIT, JAVIT
 SZAKSZERŰEN
LIPCEI SZÖRMEHÁZ,
 József királyi herceg-utcai oldalon.
KOHN SÁNDOR
SZÜCSMESTER.

Uri fehérnemű
készítést vállal
DEBRECZENI MECHANIKAI
FEHERNEMŰ VALLALAT
SZÉCHENYI-UTCA 30.
 Villanyerőre berendezett üzem.

KALAPOK
 a legnagyobb választékban
 és legolcsóbban
WERNER SÁNDORNÁL
 Piac-utca 72. szám.

Izléses angol
gyapjuszövetek
 nagy választékban, meglepő
 olcsón. Elismert elsőrendű
modern uriszabóság
BIHARI ZSIGMOND
 Piac-utca 16. Alföldi Takarékpalota

Sok pénzt
takarít meg,
 ha mielőbb beszérsz az
 őszi idényre ruházati
 szükségleteit az
Apollo Divatruházban
 Piac-u. 67. (Miklós-u. sarok.)
TELEFON: 764.
 Hol nagy választékban velour
 kabátzövetek, férfi- és női
 fehérneműek, selymek, batisz-
 tok, flanellek és vásznak
 olcsó árért kaphatók.

BŐRÖNDÖT,
RETIKÜLT,
 pénztárcát, bőrlábszárvédőt
 csak a készítőnél vegyen
PIAC UTCA 44. SZ.
FEUBRMANN bőrdandós.

Halassi Mariska, Kovács Terus mű-
 vészholgyek ruha-, műfestője és
 vegytisztítója **Biró**, festőtelep Arany
Bika. **Felvételek:** Piac-utca Szikránál,
 Széchenyi-utca Szilágyinál, Szent
 Anna-utca Fazekasnál.

SPORT

A vasárnapi program

A vasárnapi sport programon egyet-
 len elsőosztályú bajnoki labdarúgó
 mérkőzés szerepel a DTE délután
 fél 4 órakor a vasutaspályán száll
 küzdelemre a DMTK ellen a bajnoki
 pontokért. A két csapat a múlt sze-
 zonban egymás mellett végzett s most
 annál inkább ambicionálja a győze-
 lmet, mert mindkét csapat új játéko-
 sokat próbál ki. A DTE Katzot és
 Ballát róbálja ki, a DMTK pedig át-
 igazolás alatt volt csatározóit, Drösz-
 lert, Joót és Kovácsot állítja sorom-
 pába. Capatösszeállítások: DTE:
 Czeizler — Balla, Katz — Kriszter,
 Fejér, Weisz — Polyák, Tárkányi, Fö-
 ris, Horvát, Kaiser. — DMTK: Hübner
 — Glätz, Kerekes III. — Keresztény,
 Adám, Papp — Rottmann, Kovács,
 Dröszler, Joó, Vince. Tavasszal a DTE
 győzött 2:0 arányban, a serlegmérkő-
 zés eldöntetlenül végződött. Most kö-
 rülbelül egyforma játékerőt képvisel
 a két csapat, amelyek közül a szívó-
 sabb DTE győzelmre várható, de az
 eredmény kialakulásánál sok függ
 attól is, hogy a DMTK új csatározóira
 hogy válik be. **Biró** Bródy Barna
 lesz. Előmérkőzést a DTE ifjúsági
 Eckstein — Darvas, Gulyás — Weisz-
 haus, Révi, Kolm — Friedmann, Bur-
 ger, Kovács, Molnár, Frenkel össze-
 állítású csapata játszik a DMTK ifju-
 sági ellen Pauló István bíráskodása
 mellett. A DMTK győzelmre várható.
 Délelőtt fél 10 órakor a nagyerdői
 pályán a DTE II. Mérő — Barta III.,
 Péterffy — Moskovitz, Takács, Kur-
 tás — Szántó, Gelbmann, Wiener, Tö-
 rök felállításban veszi fel a küzdelmet
 a szövetségi díjért a DKASE II. ellen,
Biró Ráduly Endre.

A vidéken
 két elsőosztályú mérkőzés lesz. A
 DKASE Kisvárdán játszik a KSE el-
 len, mely otthonában igen veszélyes
 úgy hogy meglepetés nincs kizárva.
Biró Denhoffer (Budapest), Nyiregy-
 házán a Ny. Török és a győzelem re-
 ményével veszi fel a küzdelmet a
 BUSE ellen. A másodosztályú bajnoki
 mérkőzések során a DMTE Karcagon
 a KIKSE ellen küzd győzelmi szán-
 szokkal Tamássy László bíráskodása
 mellett, a törökszentmiklósi TE pedig
 Hajduszoboszlón valószínűleg meg-
 veri a HSE fiatal csapatát, **Biró** Szabó
 Kálmán.

Az atlétika
 híveinek a nagyerdői pályán délután 3
 órakor kezdődő ifjúsági bajnoki viadal
 ígér szép küzdelmeket. A 100 méteres
 síkfutás legesélyesebb pályázója a
 nyiregyházi Vietorisz, kinek a debre-
 ceni Kozmann és a szolnoki Gellért a

legveszélyesebb ellenfele. Magasug-
 rásban Majtikot tartjuk a legjobbnak,
 de Jánossy és a szobiszlóiak ugrója
 Hatalász meglepetést okozhatnak. A 800
 méteres síkfutásban izgalmas küzde-
 lem ígérkezik Fodor (DMOVE), Got-
 tenhuber (DEAC) és Mankscheid
 (Szolnok) között, akik közül a győz-
 test előre megjelölni lehetetlen. Suly-
 dábsában Stolp verhetetlen, de már a
 helyezésekért erős küzdelem lesz
 Beóthy és Tisza (Szolnok) között. Tá-
 volugrásban Pátert várjuk győztes-
 nek új kerületi rikorddal, Kabay (Karc-
 g) és Füredi (Nyiregyháza) előtt. A
 verseny legizgalmasabb számainak
 ígérkezik a 040 méteres síkfutás,
 melyben Fodor és Király György ta-
 lálkozik a jóképességű szolnoki Mol-
 nárral. Küzdelmük biztosan új kerületi
 rikordot eredményez. A rudgrás
 egyenlő erejű ellenfeleket hoz ösz-
 sze Tihanyi (TE), Jánossy (DMTK) és
 Molnár személyében, akik közülök
 győz, akiknek jobb napja lesz. Disz-
 kosztetésben Stolp és Nyilas egyenlő
 erejűek, veszélyes a nyiregyházi Bu-
 dav lehet. Az 1500 méteres síkfutás-
 ban a szolnokiak valószínűleg egy-
 más között intézik el a versenyt. A
 mieink közül csak Nyilas szólhat bele
 a küzdelembe. A hármassugrásban Ki-
 rály György új kerületi rikorddal fog
 győzni, míg a helyekért a szolnoki
 Obitz és Molnár küzdenek. A gerely-
 vetés Varga (DMTK) és a szolnoki
 Rónay párharcra lesz új kerületi ri-
 kord dobással. Igen érdekes lesz a 200
 méteres síkfutás, melyben a 100 és 400
 méteres futók találkoznak egymással.
 Mi Királyt várjuk győztesnek, Koz-
 mann és a szolnoki Kovács előtt. Vár-
 ható idő 24.6 mp.

Budapesten
 vasárnap csapnak össze ötvenharmad-
 szor Magyarország és Ausztria lab-
 darúgó sportjának reprezentánsai. Ma-
 gyarország 1919 óta legfeljebb csak
 eldöntetlen tudott elérni Ausztriával
 szemben s így épen itt az ideje, hogy
 a csorbát kiköszörölje. Ugyancsak va-
 sárnap kerülnek eldöntésre Budape-
 sten az országos vidéki atlétikai baj-
 nokságok is, amelyekért Kelet kitűnő
 aféla csapata mint legjobbosabb győz-
 tes aspiráns száll küzdelemre.

NYILTÉR*

TÜKÖRGYÁRTÁS.
 Mindenféle új tükrök készíti e, régi
 tükrök újraöntése. Vasgü tükörvegy
 veszünk **Debreczeni Üvegszövő**
és Tükörgyár, Csapó-utca 19.
 Telefon 13-01. Tanulókat fizetéssel
 felvesz.

Hrabéczy legszebben mos,
 fest, tiszt. Széchenyi-utca 18.

Meghízható
 minőségű gyapjuszövetet Feldbeim
 Dezsőnél vásároljon, Piac-utca 67.
 Telefonszám 1105.

Az iskolai év kezdetén
TANKÖNYV
 és
IRÓSZER
 szükségletét
Hegedüs és Sándor r.-t.
 könyvkereskedésében szerezz be, hol az összes
 iskolai könyvek és tanszerek
 nagy választékban vannak raktáron.

Értesítés.

Az „Adler” írógépek képviseletét
 Debreczen részére átvettem. Felhí-
 vom az érdeklődők figyelmét a leg-
 újabb rendszerű egy váltós modelleire,
 amely irodámban bármikor meg-
 tekinthető. Használt írógépek kicse-
 réését eszközölöm. Javításokat elfo-
 gadok eredeti gyári alkatrészek fel-
 használásával. Írógép kellékek rak-
 táron.

Tisztelettel
Hegedüs Lajos okl. mérnök,
 Dégenfeld-tér 10.
 Telefon 9-64.

* E rovatban közlöttekért nem vál-
 lal felelősséget a szerkesztőség.

Lauer Irén
 női kalap- és kézimunka sza-
 lonja Rákóczi-utca 9. sz. alatt
 szeptember elsején megnyílt.

Kosztipénz
 elhelyezését vállalja,
 tőzsdei megbízásokat
 elfogad a
Debreczeni Ipar- és
Kereskedelmi Bank.

KLANG IZIDOR
 BUDAPEST, V. CSÁKI-UTCA 49.
 TELEFON: 148-76.
 SÜRGÖNYCIM: „KLANGIT BUDAPEST”.

Csapok, szelepek viz-, gőz- és
 légszusz berendezésekhez. Kovács-
 esolt-, öntött- és kőagyag csövek,
 valamint csőrészek. Kutak, szí-
 vattyúk és tömlők. Tömítések,
 fürdőszoba berendezések, klozet-
 tek. Mindennemű üzemszükség-
 ..... leti cikkek raktára. ....

Meghívó.

A Gazdasági Bank Hajdu-
 szoboszlón Részvénytár-
 saság 1923. évi október hó
 2 án délután 3 órakor Hajdu-
 szoboszlón az intézet saját he-
 lységében

rendkívüli közgyűlést
 tart, melyre a részvényesek tisz-
 telettel meghívotnak.

- Tárgysorozat:**
1. Határozathozatal az inté-
 zet 1.000.000 korona alaptőké-
 jének 2.000.000 koronára fel-
 emelése iránt.
  2. Az alapszabályok 3, 6, 20,
 27. és 28. §§ ainek módosítása.
 Hajduszoboszló, 1923 szept-
 ember hó 15.

Az Igazgatóság.
Tudnivalók: Az alapsza-
 bály 17. §-a értelmében szava-
 zati jogával csak azon részvé-
 nyes élhet, ki részvényeit a köz-
 gyűlést megelőző 3 nappal a
 részvénytársaság, vagy az „Al-
 földi Takarékpénztár Debre-
 czen” pénztáránál letette, a le-
 nem járt szelvényekkel együtt.

Tiszta gyapjuszövet **K 27,500**
 ruhára 120 cm. széles
 Csikos és kockás alj- és **K 13,900**
 ruhászövet dupla széles
 Gabarden szövet minden **K 21,500**
 színben, dupla széles

Női és férfi szövetek, vásznak,
 sifonok, barchettek és női fehér-
 nemkülönlegességek dus válasz-
 tékban

Princz Sándor
DIVATÁRUHÁZ
 Budapest, VII., Király-utca, 23.

**Gyors- és géprásban jártas
tisztviselő**
alkalmazást nyer egy helybeli
nagyobb részvénytársaságnál.
Cím a kiadóhivatalban

**Jókai
összes munkáit,
Pallas Lexikont**
és egyéb könyveket
jó árban vásárol
ACZÉL antiquáriuma
Első Takarékp-alota.

Uj! Figyelem! Uj!
Rőfös-, divat- és rő-
vidáru szabókellékek
legolcsóbb beszerzési
helye
Reklám Divatruház
Szent Anna-utca 5.
Uj! Engel és Gottlieb. Uj!

4370/1923.
F. A. K.

Hirdetmény.
A debreczeni m. kir. Pénzügy-
igazgatóságnak a folyó évi
75703/III. b. számu meghagyása
ilytán közhírré tesszük, hogy a
m. kir. Pénzügyminiszter urnak
a folyó évi 128561/VIII-b. szá-
mu körrendelete értelmében az
alkuszi, közvetítői tevékenység
az értékpapírok, valamint a val-
uták és devizák adásvételétől
(árusításától) különböző önálló
kereseti tevékenység, melyre a
törvény 37. §-ának 5. és 6.
pontjában biztosított mentesség
nem vonatkozik, tehát a közvetí-
tői tevékenységért, mint önálló
bevételek elérésére irányuló mun-
kateljesítményért kapott összeg
ellenérték általános forgalmi
adó alá esik. Ennek a rendelet-
nek végrehajtása tárgyában a
következőket rendeli: Az érték-
papír- és valutakereskedők, va-
lamint a bank- és pénzváltóüzlet
gyakorlására jogosult adókötele-
sek az 1921. évi szeptember hó

1-től 1923. évi augusztus hó 31-ig
bezárolag elért adóköteles bevé-
teleikről a lakóhelyük, illetve te-
lephelyük szerinti illetékes kerü-
leti forgalmi adóhivatalnál leg-
később 1923. évi szeptember hó
30-ig bejelentést tartoznak be-
adni s a bejelentésben fejt-
üntetett forgalomnak megfelelő
adót egyidejűleg megfizetni kö-
telesek. A törvény 63. §-a alap-
ján járó adópótlékok kivételesen
múltanyosságból olyképen mér-
ségelem, hogy az 1921. évi szept-
ember hó 1-től december hó végé-
gig esedékes adóösszegek után
1 1/2 évi időtartamra, az 1921. év
folyamán esedékes adóösszegek
után 2 1/2 évi időtartamra az 1923.
évi augusztus hó végéig esedé-
kes összeg után pedig 1/4 évi
időtartamra járó 8% kamatokat
kell számítani. Ha valamelyik
adóköteles bejelentési és adófi-
zetési kötelezettségének a megsza-
bott határidőn belül eleget nem
tenne, a kamatösszegeken felül a
késedelem minden megkezdett
hónapjára 5%-os adópótlékok
tartozik fizetni. A jövőre nézve a
jelen rendelettel érdekelt adókö-
telesek részére az általános for-
galmi adónak kötelezőleg kész-
pénzben való fizetését rendeli el,
a törvény 43. §-ának 2. bekezdé-
sében nyert felhatalmazás alap-
ján. E végből kötelezi az érde-
kelt adózókat, hogy — amennyi-
ben szabályszerű kereskedelmi
könyveket nem vezetnének, —
az általános kereseti adó szem-
pontjából vezetendő pénztár-
könyvön kívüli alkuszdiikönyvet
(jutalék- vagy courtágakönyvet)
vezessenek. Az adóvallomások
beadására és az adó fizetésére a
készpénzfizeteket megállapított
általános szabályok nvernek al-
kalmazást.

A fentiek értelmében felhívjuk
tehát az értékpapír- és valutake-
reskedőket, valamint a bank- és
pénzváltóüzlet gyakorlására jo-
gosult adóköteleseket, hogy a
fentebb megjelölt bejelentést az
alulírott hivatalnál Ferenc Jó-
zsef- (Piac-utca) 9. szám I. eme-
let, a folyó hó végéig minden
nap délelőtt 8 órától délután 2
óráig adják be és ugyanaddig a
fentiek szerint járó adót és jár-
ulékát Debreczen szab. kir. város
házipénztárába az ott megjelölt
következmények terhe alatt fi-
zessék be.

Debreczen, 1923. évi szeptem-
ber hó 13-án.
Az általános forgalmi adót
kezelő hivatal.

**BEL- ÉS KÜLFOLDI
ILLATSZEREK
mindennemű
PIPERECIKKEK**
arcápoló szerek, ajándék tár-
gyak, bődíszmű-árak legol-
csóbb beszerzési forrása a
„PARFUMERIE ILONA“
SZENT ANNA-UTCA 1.

Alkalmazunk
azonnali belépésre jó össze-
kötetésekkkel bíró
üzletszerző tisztviselőket
megfelelő javadalmazással.
Magyar Biztosító (Piac 38.)

Fogműterem Budapestról.
Huzás tömés és műfogak.
Váry János
államilag vizsgázott fogtechnikus.
Darabos-utca 18. sz.
(Egyház-térről kezdődik.)

Uj! Posztóüzlet
a legolcsóbb bevásárlási
forrás, pontos kiszolgálás.
Kossuth-utca 2.
Városház-épület.
Silberstein és Adler.
Uj! Uj!

Lebontásnál kikerült
**zsalus ablakok,
ablakszárnyak**
és egyéb ócska
faanyagok
eladók.
Értekezni Mezei Miklós ház-
gondnoknál Ferenc József-ut
45-47. szám alatt.

Legszebb alkalmi
ajándék egy prima
zsebóra
Omega. Doxa. Longines.
Inga órák minden butor színben.
Dívtalos ékszerek, jeggyűrűk
— legolcsóbban kaphatók —
BLATTNER BELA
órás és ékszerész, Kossuth-u. 4.
Arany, ezüst beváltás!

PYRAM
bőven carnaubás, terpentindás a hátebeli
a jobb minőségben készülő kiváló tisztító
és konzerváló hatással bíró cipőkrém
BENES TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁR R-1., GYŐR.

**„FŐKÖNYVELŐ“
FELVÉTELIK.**
Írásbeli ajánlatok
DEBRECZENI MŰKÖGYÁR Rt.
(Füredő-utca 2.)
címe re intézendők.

MÉSZ
cement, cserép és mindentéle
építkezési anyagok — állandóan,
legutányosabban beszerzhetőek
WEISZ mészraktárban
Bocskai-tér 2. szám.
D. M. K. E.-vel szemben.

Két drb GROSSER 6-os
kötőgép
eladó.
Czím a kiadóban.

**Puskaművesműhely
megnyitás!**
Van szerencsém a n. é. közön-
ség szíves tudomására hozni,
hogy a Ladányi J. és Társa
puskaműves cégtől kiléptem és
Vár-utca 9. szám
(Nyomtató-u. sarok)
alatt puskaműves műhelyemet
újbol megnyitottam. Minden e
szakinába vágó javításokat,
agyazásokat, átalakításokat,
barnításokat szakszerűen és
jótállás mellett eszközölök.
A n. é. közönység szíves párt-
fogását kérem.
Nagy István
puskaműves,
Vár-utca 9. sz.
Egy tanuló felvétellek.

ALAPITTATOTT 1860. ÉVBEN **STERN JÓZSEF RT.** BUDAPEST IV. CALVIN-TÉR 1.

Női és férfi ruhaszövetek
Női-, férfi- és gyermekfehérneműek
Vászon és mosóárak

Kizárólag első-
rendű minőség-
ben a legelő-
nyösebb árakon.

Maradékok
rendkívüli
olcsó áron
kaphatók.

1923 szeptember 28.
KAZALOGLYKA
OF
KAPHATÓ M
Elsőrendű
kovács
borsodl és tatal
rabos és oltott
cserepet, cemen-
getelő lemez raktá-
BARTHA
Telefon 785.
Hir
Gőzhenger
öntött acélkeré-
vános árverés
reggel 9 ór
renc-utca 19.
adatnak.
Vár
Varróiparos
Legitimo
Oroszlán védjegyű
Horgany és lánca
4000 yardos prima
1000 alsó
Francia himző pu
SZILÁC
SZÉCHENYI-
Érte
Mayer
olaj-, gépkenőcs-
debreczeni
Ferenc József
Telefon
Petróleum,
hengerolajok
kocsikenőcs
raktárunkba
ooo készle
A kirend
HOFFER
HERKUL
vasöntő, kaz
GÉ
vezékpáncs
Számár- és
Ráhmer
Debrecz
TEL
GYA
Favágógép
kerétfür
fűrészb
Famegmun
gyalupa
fűrőgép
Teljes as
dezés
Rostélyber
baro asz
tűzelés
mobilol
javítás

HÁZAI GYÁRTMÁNY

ORION

KAPHATÓ MINDENUT!

Elsőrendű mosott kovács-szenet,

borsódi és tatali lütszi szenet, darabos és oltoit meszet, szovati cseropet, cementet, gipszet, elszigetelő lemezt raktárról azonnal szállít

BARTHA építkezési anyaglepé.
Telefon 785. Ispóty-ut-3/b.

Hirdetés.

Gőzhenger első és hátsó öntött acélkerék abroncsai nyilvános árverésen **1. hó 28-án** reggel 9 órakor Deák Ferenc-utca 19. szám alatt eladatnak.

Városi mérnöki hivatal.

Varróiparosok! Háztartások!

Legfinomabb angol

Oroszlán védjegyjű cérna	3500
Horgany és láncc 1000 yardos	9000
4000 yardos prima olasz cérna	2500
1000 alsószál	3000
Francia himző pamut	850

SZILÁGYI LAJOS
SZÉCHENYI-UTCA I. SZÁM.

Értesítés!

Mayer és Moller
olaj-, gépköcs- és vegyipari-gyár Rt.
debreczeni kirendeltsége
Ferenc József ut 42. sz. a létezik.
Telefon szám: 7-77.

Petróleum, benzin, kenő- és hengerolajokban, valamint kocsikenőcsökben debreczeni raktárunkban állandóan nagy ooo készletet tartunk. ooo

A kirendeltség főnöke:
HOFFER SÁNDOR.

HERKULES MŰVEK R.T.
vasöntő, kazán és fűtőmunkáló
GÉPGYÁR
vezékpályasíto: Hajdu- Szabolcs- Szatmár- és Beregmegyeiek területére,
Ráhrer Sándornál
Debreczen, Piac-u. 43.
TELEFON 962.
GYÁRTMÁNYAI:
Fűtőgépek, kőrfűrészek, kerékfűrészek (Gatterek), gőzfűrészbereendezések.
Fűtőmunkátógépek: mint gyalupadok, esztergapadok, fűtőgépek stb.
Teljes asztalosgyári berendezések, kerékgyártógépek.
Rostélyberendezések magyar barnaszén, vagy fűfűrészpör tüzelésre, fél stabil gőzlokomobilok, transmissiók, gépjavítások stb.

Hirdetmény.

A faármegállapító bizottság a szeptember 6-iki egységárak érintetlen hagyásával, az aprított tűzifa árát q-ként ab-latelep **14,140** koronában állapította meg.
Debreczen, 1923 szeptember 20-án.

Dr. Orosz s. k.

Használjon csak
METEOR
kávépótlékot!

Jobb és kiadósabb, mint bármely más gyártmány. Kapható minden fűszerüzletben.

MEGHÍVÓ.

A Kiskereskedők Árubeszerezési Részvénytársasága 1923. évi október hó 3-án délelőtt 11 órakor Piac-utca 60. szám alatti üzlethelyiségében tartja

I. évi rendes közgyűlését,

melvre a részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak azon tagok vehetnek részt, akik részvényeiket 1923. szeptember hó 30-ig bezárólag a társaság pénztáránál letétbe helyezik. Tárvsorozat: 1. az igazgatóság és felülvizsgáló bizottság jelentése az 1922. évi mérlegről és eredményszámáról; 2. határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában; 3. az igazgatóság javaslata a társaság felszámolásának elhatározása iránt; 4. a felszámoló megválasztása.

TŰZIFA

tégla, cserép, épületfa szerszámfa, kőszén vagon- és kis tételékben legolcsóbban beszerezhető a

TURULI
fakitermelő telepen
Bőszörményi-ut 2.
Telefon 12-91.
Városi " 6-39.

**Cementlapok
kutgyűrűk
betonvályuk**

portlandcement, kőpor, folyamkavics és homok kaphatók
LUKÁCS VILMOS ÉS TESTVÉRE
cement-áru gyárában.
Hatvan-u. 7. Károly Ferenc József-ut 3.
TELEFON 308.

Zsoldos tanintézet

a legjobban készít elő
: magánvizsgákra. :

Összefoglaló tankönyv.

A középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető
Budapest, VII., Dohány-u. 84.

ŐSZI DIVATKEZTYŰK MEGÉRKEZTEK!

SCHÖN SÁNDORNÁL keztyű, kötszer és orvosi műszertár.
PIAC-UTCA 14. :: :: TELEFON 11-55.

BRÁZAY Najád készítmények a toletti asztal gyöngyei!
BRÁZAY Najád krém, Najád puder a hölgyek kedvencei!
BRÁZAY Najád parfume finom, előkelő illat!

BURGER ÉS WEINBERGER FATELEPE.
Debreczen, Szoboszlai ut I. Telefon 11-82.

Legolcsóbb beszerzési forrás faragott és fűrészt fa, gombrud, deszka, lécs, stb. Építési anyagok, cserép, kátrány, fedéllemez stb.
Tűzifa házhoz szállítva megrendelhető.

Iskolai növendékek figyelmébe!

Fésűk, hajcsatlók, hajtűk, keféáruk, ollók stb. felszerelések
legolcsóbban beszerezhetőek a
KORZÓ DROGUERIÁBAN, PIAC-UTCA 42.

Debreczeni Működgyár Rt.
ajánlja teljesen
fagyálló sarköveit.
Nagy választék!
Készít kutgyűrűt, betoncsövet, beloncserepet, betonblokkot, vasbeton koporsót és cementlapot.
Gyártelep:
Fürdő-u. 2. sz.

UGHVÁRY LÁSZLÓ

faiskola, szőlő és borsgazdasági részvénytársaság
CZEGLED
Szállít
októbertől-áprilisig mindennemű gyümölcsöt, disznó, disznócsertét, rőzsát, evővirágnyeveteket, gyökereket és sima szőlővesszőt stb.
Tájékoztató irada és személyes megrendelések elintézési helye
BUDAPESTEN: IV., FERENCIEK-TERE 3. FELEMELET 14.
Telefonszám: Huszezer-57.
Kérje nagy képes árjegyzékünket!

Szücsműhelyemben

mindenfélé alakítások és javítások, ugyszintén kész áruk legolcsóbban kaphatók

Altman
szücs, Miklós-u. 22.

SCHMOLL - PASZTA

valódi minden színben mindig legolcsóbban szereshett be:
STERN Piac-utca 10. sz.
festéküzletében a Bikával szemben.

ELCSERELEM

a Piac közepén
2 szobás modern
LAKÁSOMAT
3 vagy 4 szobásért mellék utcában, esetleg ráhittel. — Cím a kiadóban.

Iparosnak, raktárnak alkalmas!

Timár-utca 11. számú nagytelki, alapíncézett, újonnan renovált
HÁZAMAT ELADOM.
Villany, telefon bevezetve.
Beköltözhető lakás van.
Ára 25 millió korona, részvényvel is fizethető.

Németországi tanulmányutjáról

viszsaérkezett a
Központi Kelmefestő
Varga-utca 1. (Iparbank-palota.)
Szinkreációk! Szinkreációk!
Kelmék, selymek, szőrmék festése, bőrfestés, vegytisztítás.

VASÁRUK, épület- és bútorgyártások, részvények kaphatók

BAKOS vaskereskedésében.
Csapó-u. 88. Telefon 620.

LISZT

a legjobb és legjobb minőségben, saját őrtésim, a legolcsóbb napi árban kaphatók. Süítőgétek, pékek és kereskedők nagy árengedelményben részesülnek.

Révi István
új lisztüzlete Nyugati-u. 2.
a terménypiacon.
Telefon: 12-61.

Mindenféle terménycikkek a legmagasabb napi árban való vételére és legutányosab eladására. Mindenféle terménycikkek listára való kicserélésére.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 150 korona, minden további szög 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 200 korona, minden további szög 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot a legmagasabb árban vásárol **Katali** ékszereskedő, **Piac-utca 19. II. em.** Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Boroshordókat eladunk és kölcsön adunk. Kádármestert keresünk. Borkereskedelmi, **Piac-utca 58.**

Veszek használt butorokat, diványokat, szőrt, afrikot mindenkor. **Széchenyi-utca 8.**

Veszünk használt varrógépeket, kerékpárokat magas áron. Villanyfelszerelési anyagok, égők szerelőknak, viszonteladónak nagyban áron. **Rosenberg és Hammer cégnél, Piac-utca 8. sz.**

Ócska vasat rezezt legmagasabb árért veszek. Elhasznált vasat kovacsoknak dupla vasért becsérelék. Nagyobb tétel házról elszállítok.

STEINER, **Ételés-utca 110.** **TELEFON: 6-86.**

ELADÁS

Betoncserép kiváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutyűrűk, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető **Krausz Albert** cementárnyagárban **Debrecen, Kishegyesi-utca 2. Kisállomás mellett.** Telefon 307.

Hencserek, plüsch diványok, matracok stb. még mindig legolcsóbban a beszerezhető **Précz** kárpitosnál. Javításokat jutányosan készíti **Précz** kárpitos, **Hatvan-utca 41.**

Hálóok, ebédlők legolcsóbban **Weisz** butorosnál, **Simonffy-u. 34.**

Tengert, örlemények, liszt- és terményraktár **Király-utca 4.** nagyban és kisnyiban kapható.

VESEK legmagasabb árban **aranyat, ezüstöt,** brilliánsot és gyöngyöket **GRITSGH GYÖRGY** **Kossuth-u. 18.** (Saját ház.)

Lakkozott réz és nikkel **LÓSZERSZÁMVERETEK,** Tömör és préselt **BUTORVERETEK,** épületvasalások **BÉSZLER LAJOSNÁL, Széchenyi-u. 2.**

Írógépek

kéllékek, trodat cikkek **gépleírások nyomtatványok** legolcsóbban **Dr. Ardó Miklósné** írógépcégnél **Simonffy-u. 2a II.** Telefon: 13-53.

Csapó- utca 67. **Bálint József** asztalosnál butorok, konyhaberendezések raktáron.

Mindentéle butorok, hencserek, thonettszékek, rézággy, schöberlágy, ebédlőkredenc legolcsóbban **Hatvan-utca 34.**

2 drb. alsó 40-es rakott malomkő olcsón eladó. **Swarcz Bertalan** vas-kereskedő, **Nyiracsád.**

Két kocsiló igába is használható, 1 fejős tehén és 1 kettős eke elődő. **Meszena 17.**

Portlandcement legolcsóbban a **Debreceni Működgyár Rt.-nél** **Fürdő-utca 2. sz. alatt** kapható.

Hencserek, plüsch diványok, matracok készen kaphatók **Debreczenszky** kárpitosnál, **Halköz 8.**

Hálóok, ebédlők modern kivitelben legolcsóbban beszerezhetők **Fenyves** butor-kereskedőnél, **Piac-u. 37.**

Hoffer gyártmányú gőzcséplő garnitúra, hat lóerős huzatos, három éves, teljesen felszerelve, eladó. **Fábián András,** **Szoboszlai-utca 2364. szám** alatt.

Szép modern magánház, **Zsák utca 11. szám** eladó. Értekezni **Hatvan-utca 35.**

Plüsch szőnyeg alig használt, 4 méteres eladó. **Hatvan-utca 61. emelet.**

Selyem állólampa ernyő új, 75 cm. bőségű, művészi batikolás, eladó. **Szécheuy-utca 12. sz.**

Eladó beköltözhető

kitűnő karban levő esinós ház. **Tócóskert, Faiskola-utca 7. sz. alatt,** a kisállomáshoz 5 percnyire. Van rajta 2 utcai szoba, 2 konyha, 1 udvari szoba, nyári konyha, 2 fűskamara, szivattyús kút, külön elkerített baromfi udvar, srtésöl és istálló, veteményes kert gyümölcsfákkal. Értekezni lehet a helyszínen **özy Polgári Gáborné** tulajdonossal.

Farkas laj kutva 8 hónapos eladó. **Teleki-utca 61.**

Egy kis **Wertheim** cassa eladó. **Hatvan-utca 17. emelet** jobbra.

Hegedű régi, kitűnő hangu, eladó. **Cím a kiadóhivatalban.**

Igen szép nagy könyhaszkevény (keményfából), ágy és asztal olcsón eladók, esetleg buzéért is. **Bethlen utca 25.**

Butorok, edények, ruhadarabok és sok egyéb eladó. **Arany János utca 15.**

Keményfa topolyabetétes, fénvezett új hálószoba olcsón eladó. **Hatvan-utca 34.**

Padlódeszkák vastag, bármilyen célra alkalmas, olcsón eladó. **Kut-utca 82.**

Gyönyörű teljesen komplett, 6 személyes ezüst evőkézslet eladó. **Cím a kiadóhivatalban.**

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliánsot, zálogcédulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napi áron **Steiner Mihály,** **Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.**

Öltönyt vagy **téllkabátot** készítek 60,000 koronáért. Speciális bricsesz nadrágot csak nálam rendeljen. **Sályei József** úri-szabó, **Péterfia 42.**

Mérlegképes gyakorlott főkönyvelőt vagy főkönyvelőnöt keresek azonnali belépésre. **Bleyer, Piac u. 7. sz.**

Zongorahangoítást, rövidítést, régi használt zongorák teljesen újfa átápolozását, angol mechanikai zongorák, valamint az összes automatikus hangszerek javítását vállalja **Gärtner, Széchenyi-utca 15.**

Lakatos tanuló fizetéssel felvétetik. **Korom lakatosnál, Hatvan utca 9.**

Zongorák, hegedűk, vonóhangszerek javítását elvállalom **Liska, Bethlen-utca 27.**

Három vagy négy szobás lakás létezésel keresetlik, főtér közelében. **Cím Aczél könyvkereskedés.**

Hordókat, borpincét használatra kínálok **Márton Kálmán** **Poroszlaj-utca 10.** Telefon 2-73.

Boltiszolga megbízható, szorgalmas, nőtlen, ki már üzletben volt, ajánlkozson **Rózsa** áruházba.

Könyvelő délutáni órára — gépirásban gyakorlott — ajánlkozson **Rózsa** áruházba.

Elcsereplőm két szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló szép utcai lakásomat hasonlóval. **Cím a kiadóban.**

60 hold jó homokföld bérbeadó vidéken, állomásom közel. Értekezni 12-2-ig **Ehrenfeldnél, Péterfia 11. szám,** keresztút út.

Nagyobb gyakorlattal rendelkező, könyvelésben, levelezésben jártas tisztviselő állást keres.

Irodakísasszony kereskedelmét végzett, némi gyakorlattal, felvétetik **Földvárinnál, Széchenyi-utca 55.**

Hegedűt háromnegyest, jókarban megvételre keresek. **Cím a kiadóhivatalban.**

Négyszobás Rákóczi utcai lakásomat elcsereplőm háromszobásra, **Piachoz** közel. **Cím a kiadóhivatalban.**

Pénztárnoknő, ki jól számol, gyors- és gépirásban jártas, azonnali belépésre felvétetik **Frank Sándor** nőidivat-üzletben.

Gyermekkoesit szepet, jót vennék. **Címeket a kiadóhivatalba** kérék „Gyermekkoeci” jelzéssel.

Boltiszolga fiatalabb, ügyes, jó megjelenésű, azonnala felvétetik **Frank Sándor** nőidivat céghez.

Felvitők

Bundák

Ruhák

Kalapok

VEGYES

Pálkakafőző üstök, mosó- és cserüstök készen legolcsóbban **Mándoki rézművesnél, Arany János-utca 13. sz. Ócska** vörörszert napi áron vesz. Tanulót felvesz.

Ékszerbevaltó **Csapó-utca 11.** Arany, ezüst, brilliáns és hamis fog bevaltás.

Legolcsóbban fest és tisztít **Weisz** kelmefestő, **Arany János-utca 9.** Gyász esetén 24 óra belüli készülnek.

Nickelezést, csiszolást vállal, kardok, műszerek stb. **Pongrácz** műlakatos, **Domb-utca 20.** Tanulót felvétetik.

Elsőrendű berlini sapkakészítő. Mindennemű civilsapkák, gépellt kalapok legszébb kivitelben készülnek. **Finom** sapkák készen is kaphatók. **Széchenyi-utca 16.,** kereszt út épület.

Gazdák figyelmébe! Építsen üregek betonblokkokkal, 50 %-kal olcsóbb a téglalapítkezésnél. **Gazdasági** építkezéseknél kiválóan alkalmas. **Betonblokk,** cserép, kutyűrű és sírkövek a **Debreceni Működgyár** nál kaphatók.

Sapkakészítés Plac-u. 6.

Kossuth-szoborral szemben. Mindennemű civil sapka legszebben, legolcsóbban készült és készen is kapható a **Sapkaüzemben** **Schön-nél** és **Külsővásár-tér 19/A.**

Hová oly gyorsan? A szibvásárra megyek ruhát vásárolni. Fölösleges, mert **Tegdesnél** szövetből rendelhetsz újat azért a pénzért! **Próbáld meg!** **Péterfia-utca 42**

Házhoz elmegyek masszírozni, **Nagy Józsefnél** **Arany János-utca 15.**

Órák, ókszerék javítása pontosan és olcsón eszközöltetik. **Stassek és Blattner,** **Csapó-utca 12** Telefon 11-17.

Kárpitosműhelyt nyitoltam **Arany János-utca 30. sz. alatt** **Vállalok** mindenféle kárpitos munkát. mérsékelt munkadíjak mellett **Műhelyemben** készült mindennemű munkáért felelősséget vállalok. **Nuszbaum Mihály,** **Szántó kárpitosmester** volt első segéde.

Elektra elektrotechnikai vállalat. **Cégtulajdonos Gold Sándor.** — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat legjutányosabban készit. — **Debrecen, Hatvan-utca 2., I. em.** Telefon: 895.

Ertesítés.

Ertesítem a tisztelt közönséget, hogy műhelyemet és lakásomat **Miklós-utca 29. sz. alól** **Arany János-utca 27. sz. alá** helyeztem.

Tisztelettel **Gyenes Antal,** **Telefon 937.** **Ugyanott** tanulók felvétetnek.

Szurdán este egy arany mellűt **Vendég-utca** 48. **Kápolnási templomj** elhelyeztettem. **Megtaláló** illő jutalomban részesül. **Aufrichtig,** **Vendég-utca 48.**

Legolcsóbb fürdő a város központján a **Belvárosi gőz- és kádfürdő,** **Pásti-utca 8.** **Gőzfürdő** 1000 korona, **fehértémű** nélkül. **Nyitva** délelőtt félháznak, **délután** nőknak.

Tyukszemvágó házhoz megy **Gozár Miklós,** **Fazekas Mihály-utca 6. sz.**

Elegánsan butorozott utcai szoba és egyszerű udvari szoba kiadó izr. **uri embernek.** **Cím a kiadóhivatalban.**

Menekült órák szakszerűen és meglepő olcsón vállal javításokat **Rákóczi utca 36 sz.**

GÖRCSÖS LAJOS **BATTHYÁNYI-UTCA 26.** **VILLAMOS SELYEM ERNYŐK** **OO KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA. OO**

Tűzálló téglá **samottliszt, tűzálló- és mintázó anyag** **Timár-utca 11. Telefon 10-92.** kapható.

LINOLEUM ÁRUHÁZBAN Óriási választék futószőnyeg, padló- és asztalra való linoleum, függönyökben, gummikabátok nagy gyári lerakata legolcsóbb árak mellett **HAAS LIPÓT FERENCZ JÓZSEF UT 58. Telefon 9-63.** (Mezőháza mellett.)

Nyomatott Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai rendezvénylátsaság könyvnyomdájában, **Piac-utca 49. szám.**